

Канд. екон. наук Белозерцев В. С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
МОДЕЛЮВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ
В УМОВАХ НЕОБХІДНОСТІ ЗАХИСТУ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ**

Сучасне бізнес-середовище функціонує в умовах високої мінливості, цифровізації управлінських процедур, зростання обсягів даних та посилення вимог до швидкості й обґрунтованості управлінських рішень. За таких обставин особливого значення набувають моделювання та прогнозування бізнес-процесів як інструменти виявлення закономірностей функціонування підприємства, оцінювання альтернатив розвитку та своєчасного реагування на зміни зовнішнього і внутрішнього середовища. Водночас результативність цих процесів безпосередньо залежить від якості інформаційно-аналітичного забезпечення, а також від рівня захисту економічної інформації, що використовується під час аналітичної обробки та формування прогнозів.

Інформаційно-аналітичне забезпечення моделювання та прогнозування бізнес-процесів доцільно розглядати як сукупність методів, інструментів, інформаційних ресурсів, програмно-технічних засобів і організаційних рішень, спрямованих на збір, зберігання, обробку, систематизацію, аналіз та інтерпретацію даних для підтримки управлінських рішень [1]. Його основним призначенням є формування цілісної, достовірної та релевантної інформаційної бази, на основі якої стає можливим побудова адекватних моделей бізнес-процесів та оцінка їх ефективності.

У сучасних умовах бізнес-процеси дедалі більше набувають мережевого, інтегрованого та цифрово залежного характеру. Це означає, що моделювання більше не може обмежуватися лише описом окремих функцій чи операцій. Воно має враховувати взаємозв'язки між підрозділами, ресурсними потоками, клієнтськими каналами, зовнішніми контрагентами та інформаційними системами. Прогнозування, у свою чергу, повинно спиратися не лише на ретроспективні показники, а й на динамічні зміни ринку, поведінкові фактори, ризики порушення ланцюгів постачання, технологічні збої та інші детермінанти, що впливають на результативність бізнес-процесів.

Разом із тим розширення цифрових можливостей актуалізує проблему захисту економічної інформації. У процесі моделювання та прогнозування використовуються дані про витрати, доходи, фінансові потоки, клієнтські бази, контрагентів, внутрішні регламенти, комерційні показники, результати аналітичних розрахунків і сценарні оцінки. Втрата конфіденційності, спотворення або несанкціоноване використання такої інформації може спричинити не лише фінансові збитки, а й зниження конкурентоспроможності підприємства, погіршення репутації та підвищення стратегічних ризиків.

За цих умов захист економічної інформації має бути інтегрованим елементом інформаційно-аналітичного забезпечення, а не окремою технічною функцією. Це передбачає впровадження систем розмежування доступу до даних, використання механізмів автентифікації та резервного копіювання, шифрування критично важливої інформації, контролю цілісності даних, журналювання операцій, а також формування внутрішніх політик інформаційної безпеки [2]. Не менш важливими є організаційні заходи: визначення рівнів відповідальності працівників, регламентація порядку роботи з аналітичною інформацією, проведення навчання персоналу та формування культури відповідального використання даних.

Особливого значення набуває забезпечення балансу між відкритістю аналітичної інформації для управлінських потреб і належним рівнем її захищеності. Надмірне обмеження доступу може знижувати оперативність ухвалення рішень, тоді як недостатній контроль створює умови для витоку або викривлення інформації. Тому система інформаційно-аналітичного забезпечення моделювання та прогнозування бізнес-процесів повинна будуватися на принципах достовірності, своєчасності, адаптивності, комплексності та безпеки.

У практичному аспекті важливим є впровадження єдиної інформаційної архітектури підприємства, в межах якої аналітичні, облікові, управлінські та безпекові компоненти функціонують узгоджено. Такий підхід дозволяє поєднати збір первинних даних, їх аналітичну обробку, побудову моделей, прогнозування показників та моніторинг ризиків у межах цілісної цифрової системи. У результаті підвищується якість управлінських рішень, зменшується імовірність інформаційних втрат, посилюється стійкість підприємства до внутрішніх і зовнішніх

загроз [3]. Отже, інформаційно-аналітичне забезпечення моделювання та прогнозування бізнес-процесів є важливою передумовою підвищення ефективності управління в цифровій економіці. Його результативність значною мірою визначається не лише технічними можливостями інформаційних систем, а й рівнем організаційної узгодженості, методичної обґрунтованості та захищеності економічної інформації. В умовах зростання цифрових ризиків саме інтеграція аналітичних інструментів із механізмами інформаційної безпеки створює підґрунтя для формування надійної системи підтримки управлінських рішень і забезпечення сталого розвитку підприємства.

Список використаних джерел:

1. Гаркуша С. Захист інформації та попередження шахрайства у сфері облікового забезпечення. *Економіка та суспільство*. 2021. № 33. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-34>.
2. Федорчак О. Методологічні підходи до прогнозування бізнес-процесів. *Успіхи і досягнення у науці*. 2026. № 1(23). [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2026-1\(23\)-1243-1256](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2026-1(23)-1243-1256).
3. Федорчак О. Моделювання систем прогнозування бізнес-процесів у сфері е-комерці. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2025. № 2(32). [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-2\(32\)-105-120](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-2(32)-105-120).

Канд. екон. наук Білозерцев В. С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ БІЗНЕСУ НА ОСНОВІ ІНТЕГРАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКОГО ТА РЕГЛАМЕНТОВАНОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Сучасний етап розвитку економіки характеризується поглибленням цифровізації, зростанням швидкості бізнес-процесів, ускладненням внутрішнього та зовнішнього середовища функціонування підприємств. За таких умов традиційні підходи до оцінки ефективності бізнесу вже не забезпечують достатньої глибини аналітичного бачення, оскільки часто ґрунтуються або лише на даних фінансової звітності, або на фрагментарних показниках внутрішнього аналізу. Це зумовлює необхідність формування цілісної інформаційної основи оцінювання, здатної поєднати вимоги зовнішньої